

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2019

1155/2019

Laki äitiyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan äitiyslain (253/2018) 3 §:n 3 momentti, 12 §, 13 §:n 3 momentti, 21 §, 4 luvun otsikko, 22–25 §, 26 §:n 2 momentti, 34 §, 35 §:n 1 momentti, 37 §:n 3 momentti, 38 ja 52 § sekä 53 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

3 §

Äitiyden vahvistaminen hedelmöityshoitoon suostumisen perusteella

-----

Edellä 1 momentissa tarkoitettu äitiys vahvistetaan Digi- ja väestötietoviraston tai tuomioistuimen päätöksellä noudattaen, mitä jäljempänä 4 ja 5 luvussa säädetään.

12 §

Muutoksenhaku

Lapsen synnyttänyt äiti, 15 vuotta täyttänyt lapsi ja nainen, joka katsoo olevansa lapsen toinen äiti, saa hakea muutosta äitiyden selvittämisen keskeyttämistä tai sen uudelleen aloittamista koskevaan lastenvalvojan päätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Edellä mainitut ja lastenvalvoja saavat hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen valittamalla siten kuin mainitussa laissa säädetään.

Äitiyden vahvistamista koskevan kanteen nostamisesta säädetään 25 §:ssä.

13 §

Tunnustamisen edellytykset

Tunnustaa voidaan kuitenkin lapsi, jonka osalta isyys on todettu isyyslain 2 §:n nojalla, jos ne, joiden hyväksyminen isyyslain 19 §:n nojalla tarvitaan, hyväksyvät tunnustamisen. Kun tunnustaminen vahvistetaan Digi- ja väestötietovirastossa, isyyslain 2 §:n nojalla todettu isyys kumoutuu.

-----

21 §

Asiakirjojen toimittaminen Digi- ja väestötietovirastolle

Kun äitiyden selvittäminen on toimitettu ja äitiys on tunnustettu, tulee äitiyden selvittäneen lastenvalvojan toimittaa äitiyden selvittämisestä tehty pöytäkirja ja tunnustamista koskevat asiakirjat Digi- ja väestötietovirastolle.

4 luku

Äitiyden vahvistaminen Digi- ja väestötietovirastossa

22 §

Digi- ja väestötietoviraston toimivalta

Äitiys, jota 3 §:n 1 momentissa tarkoitetaan, vahvistetaan Digi- ja väestötietovirastossa, jos nainen on tunnustanut äitiytensä 3 luvussa säädetyin tavoin ja hänen äitiyttään voidaan pitää selvitettyinä äitiyden selvittämisestä laaditun pöytäkirjan perusteella.

Jos nainen on 14 §:ssä säädetyin tavoin tunnustanut äitiytensä, äitiys voidaan vahvistaa, vaikka nainen olisi kuollut ennen lapsen syntymää.

23 §

Ahvenanmaan valtionviraston toimivalta

Ahvenanmaan maakunnassa tässä laissa Digi- ja väestötietovirastolle säädettyjä tehtäviä hoitaa Ahvenanmaan valtionvirasto.

24 §

Äitiysasian käsittely Digi- ja väestötietovirastossa ja muutoksenhaku

Äitiyden vahvistamista koskevan asian käsittelyyn Digi- ja väestötietovirastossa sovelletaan hallintolakia (434/2003). Jos asiassa ei ole menetelty kuten tämän lain 3 luvussa säädetään, asiakirjat ovat puutteelliset tai äitiyskysymystä ei ole riittävästi selvitetty, Digi- ja väestötietovirasto voi pyytää lastenvalvojaa täydentämään asiakirjoja tai hankkimaan tarpeellista saatavilla olevaa lisäselvitystä.

Digi- ja väestötietoviraston päätökseen ei saa hakea muutosta. Päätökseen on liitettävä tieto 25 §:ssä tarkoitetusta kanneoikeudesta ja 26 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräajasta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 54 §:ssä säädetään tiedoksiantovelvollisuudesta, Digi- ja väestötietoviraston on annettava päätös tiedoksi lastenvalvojalle.

25 §

Kanneoikeuden edellytykset ja asianosaiset

Lapsi, jonka osalta isyyttä ei ole lapsen synnyttäneen äidin avioliiton perusteella todettu eikä Digi- ja väestötietoviraston tai tuomioistuimen päätöksellä vahvistettu, voi vaatia 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun äitiyden vahvistamista nostamalla kanteen äidiksi otaksuomaansa vastaan. Jos se, jota vastaan kanne olisi nostettava, on kuollut, kanne nostetaan hänen oikeudenomistajiaan vastaan.

Sillä, joka katsoo olevansa lapsen äiti 3 §:n 1 momentin nojalla, on oikeus nostaa äitiyden vahvistamista koskeva kanne lasta vastaan, jollei Digi- ja väestötietovirasto ole vahvistanut äitiyttä ja siihen on muu syy kuin se, ettei 17 §:ssä tarkoitettua hyväksymistä ole saatu.

Jos se, jonka äitiydestä on kysymys, kuolee kanteen ollessa vireillä, hänen oikeudenomistajansa tulevat hänen sijaansa.

26 §

Kanneoikeuden rajoitukset

Sen, joka katsoo olevansa lapsen äiti, on pantava kanne vireille vuoden kuluessa siitä päivästä, jona hän sai tiedon 25 §:n 2 momentissa tarkoitettusta Digi- ja väestötietoviraston päätöksestä.

34 §

Äitiyden kumoamisen perusteet

Äitiys, joka on Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä vahvistettu, on tuomioistuimen päätöksellä kumottava, jos on selvitetty, ettei äidiksi vahvistetun ja lapsen välillä ole 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua suhdetta.

35 §

Äitiyden kumoamista koskevan asian asianosaiset

Äitiyden kumoamista koskevan kanteen saa nostaa lapsi, lapsen synnyttänyt äiti tai se, jonka äitiys on Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä vahvistettu.

37 §

Kuoleman vaikutus kanneoikeuteen ja vastaajan puhevallan käyttöön

Jos se, jonka äitiys on Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä vahvistettu, on kuollut, vastaajaksi on haastettava hänen oikeudenomistajansa. Jos lapsen synnyttänyt äiti on kuollut, hänen oikeudenomistajiaan ei haasteta vastaajiksi.

38 §

Määräaika kanteen nostamiselle

Lapsen synnyttäneen äidin ja sen, jonka äitiys on Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä vahvistettu, on pantava äitiyden kumoamista koskeva kanne vireille kahden vuoden kuluessa siitä, kun äitiys on vahvistettu.

Kanne voidaan tutkia, vaikka se olisi pantu vireille määräajan päättymisen jälkeen, jos 1 momentissa tarkoitettulla kantajalla on ollut laillinen este tai hän näyttää muun erittäin painavan syyn, jonka vuoksi kannetta ei ole aikaisemmin nostettu. Kanne on kuitenkin jätettävä tutkimatta, jos sitä ei ole nostettu viipymättä sen jälkeen, kun syy kanteen nostamatta jättämiselle oli poistunut.

Jos se, jonka äitiys on Digi- ja väestötietoviraston päätöksellä vahvistettu, on kuollut menettämättä kanneoikeuttaan, on eloon jääneellä puolisoilla sekä jokaisella, joka lapsen ohella tai lapsen jälkeen on vainajan lähin perillinen, oikeus nostaa kanne vuoden kuluessa kuolemasta tai, jos vainajalla vielä olisi ollut käytettävissään pitempi aika kanteen nostamiseen, tuon ajan kuluessa.

1155/2019

52 §

Lain soveltaminen eräissä tapauksissa

Jos lapsella tämän lain nojalla on kaksi äitiä, sovellettaessa kotikuntalain (201/1994) 2 ja 6 a §:ää lapsen synnyttäneeseen äitiin sovelletaan, mitä mainituissa pykälissä säädetään äidistä, ja tämän lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun äitiin sovelletaan, mitä mainituissa pykälissä säädetään isästä.

53 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin:

1) Digi- ja väestötietoviraston toimintatavoista, kun äitiys on vahvistettu viraston päätöksellä;

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero